

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie warmińsko-mazurskim – część II

02.09.2022 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Według wyników PSR 2020 wykorzystanie stanowisk dla świń i kur niosek w gospodarstwach z budynkami dla tych zwierząt było wyższe niż średnio w kraju

↑ o 101,4%

Wzrost zużycia nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego¹, w 2020 r. zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych było niższe niż w kraju. Ponad dwukrotnie wzrosło zużycie nawozów wapniowych w porównaniu z PSR 2010. O ponad połowę zmniejszyła się liczba gospodarstw produkujących na samozaopatrzenie.

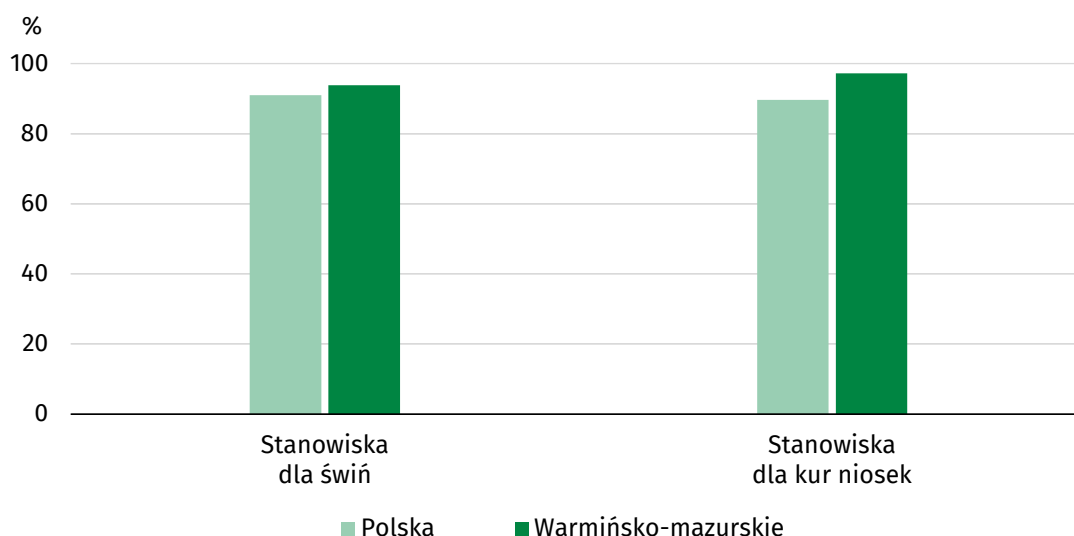
1. Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Wyniki PSR 2020 wykazały, że w województwie warmińsko-mazurskim było 13,4 tys. gospodarstw z oborami (4,9% gospodarstw z oborami w kraju). Posiadały one 531,5 tys. stanowisk dla bydła, co stanowiło 7,6% stanowisk w kraju. Średnia liczba stanowisk przypadająca na 1 gospodarstwo z oborami w województwie (40) była wyższa niż w Polsce (26).

Gospodarstw z chlewniami było 2,0 tys. (stanowiły 2,3% gospodarstw z chlewniami w kraju). Dysponowały one 665,5 tys. stanowiskami dla świń (5,4% stanowisk w chlewniach w kraju). Średnio w 1 gospodarstwie posiadającym chlewnie w województwie znajdowało się więcej stanowisk dla świń (334) niż w Polsce (144).

W województwie zanotowano 7,8 tys. gospodarstw z kurnikami dla kur niosek było (2,2% takich gospodarstw w kraju). W kurnikach wszystkich typów było 580,0 tys. stanowisk dla kur niosek (co stanowiło zaledwie 0,9% stanowisk dla kur niosek w Polsce). Na 1 gospodarstwo posiadające kurniki przypadało znacznie mniej stanowisk (74) niż średnio w kraju (174).

Wykres 1. Wykorzystanie stanowisk dla zwierząt w gospodarstwach z budynkami inwentarskimi w 2020 r.

¹ UWAGA. Dane ostateczne na poziomie województwa i powiatów prezentowane są według siedziby użytkownika gospodarstwa rolnego.

Wykorzystanie stanowisk dla zwierząt było wyższe w województwie niż w kraju. Stopień wykorzystania stanowisk dla świń wyniósł 93,8% i był o 2,8 p. proc. wyższy niż w kraju. Stopień wykorzystania stanowisk dla kur niosek wyniósł 97,2%, tj. o 7,5 p. proc. więcej niż w Polsce.

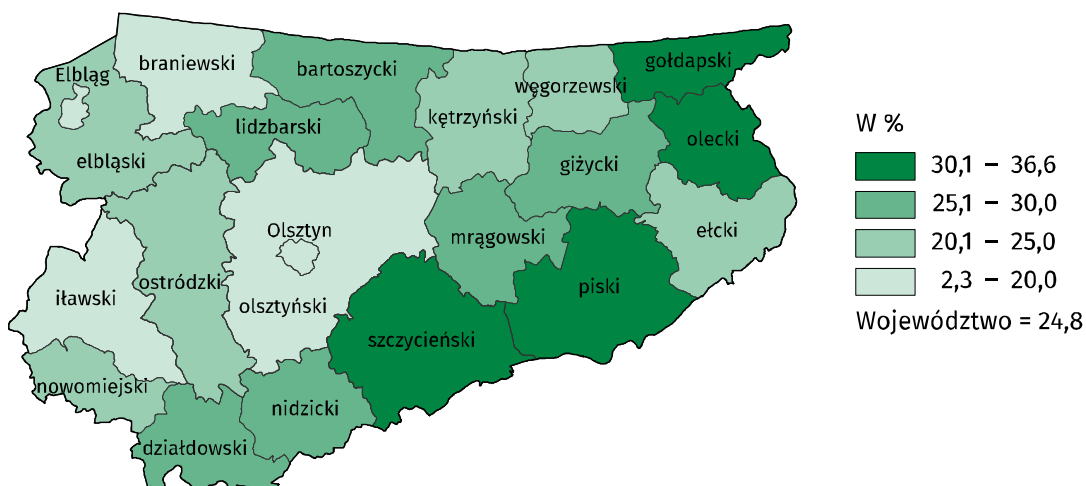
2. Budynki i budowle gospodarcze

Według danych PSR 2020 w województwie warmińsko-mazurskim 13,5 tys. gospodarstw użytkowało specjalistyczne budynki inwentarskie. Stanowiło to 4,9% takich gospodarstw w Polsce.

Liczba gospodarstw użytkujących obory wyniosła 10,6 tys. (5,7% gospodarstw z oborami w kraju). Posiadały one 12,1 tys. obór (6,0% liczby ogólnokrajowej) o łącznej powierzchni 3 619,6 tys. m², która stanowiła 7,5% powierzchni obór w kraju.

Odsetek gospodarstw rolnych użytkujących obory wyniósł w województwie 24,8%. Największy był w powiecie oleckim (36,6%) i piskim (36,0%), natomiast najmniejszy w Elblągu (2,3%) i Olsztynie (2,7%).

Mapa 1. Odsetek gospodarstw rolnych użytkujących obory w 2020 r.

Największy odsetek gospodarstw rolnych użytkujących obory zanotowano w powiatach: oleckim (36,6%) i piskim (36,0%)

W województwie było 1,6 tys. gospodarstw z chlewniami (2,8% gospodarstw z chlewniami w Polsce). Liczba chlewni wyniosła 2,2 tys., a ich łączna powierzchnia 846,9 tys. m² (5,0% powierzchni chlewni w Polsce).

Liczba gospodarstw z kurnikami wyniosła 3,9 tys. i stanowiła 4,6% liczby ogólnopolskiej. W województwie użytkowano 4,9 tys. kurników o powierzchni 1 832,2 tys. m². Udział warmińsko-mazurskiego w liczbie kurników wyniósł 5,1%, a w ich powierzchni 8,0%.

Odsetek gospodarstw rolnych użytkujących kurniki wyniósł w województwie 9,2%. Największy był w powiecie ostródzkim (14,6%) i nowomiejskim (13,9%), natomiast najmniejszy w Olsztynie (1,6%) i Elblągu (1,8%).

Mapa 2. Odsetek gospodarstw rolnych użytkujących kurniki w 2020 r.

Największym odsetkiem gospodarstw rolnych użytkujących kurniki charakteryzował się powiat ostródzki (14,6%) i nowomiejski (13,9%)

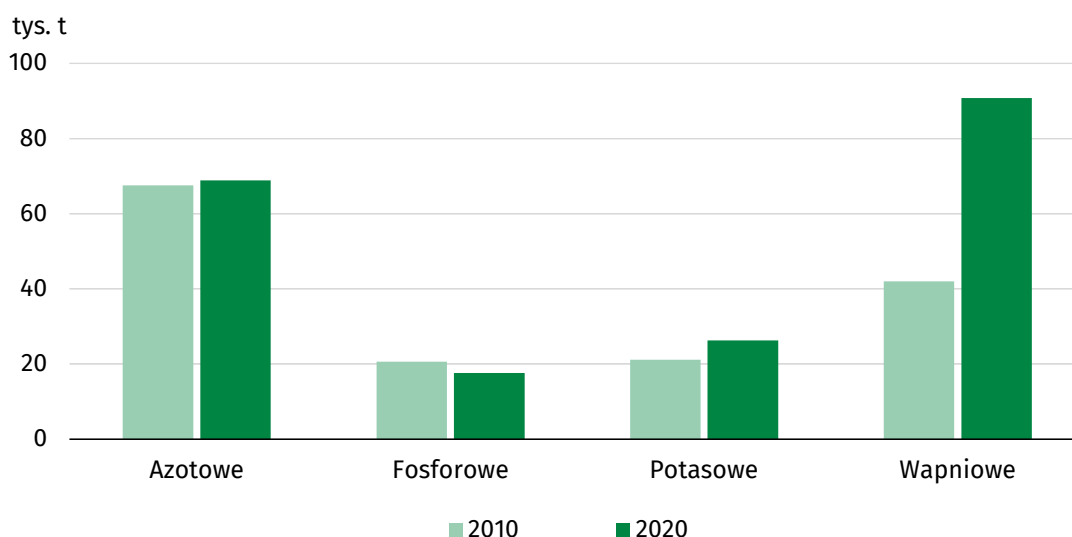
Specjalistycznymi budowlami gospodarczymi były również silosy, wykorzystywane przy produkcji zwierzęcej. W województwie wykorzystywanych było 3,6 tys. silosów paszowych (o pojemności 42,5 tys. t), silosów na kiszonki 1,9 tys. (o pojemności 796,7 tys. m³) i silosów zbożowych 7,1 tys. (o pojemności 880,7 tys. t).

3. Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

Wyniki PSR 2020 wykazały, że w okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. zużycie nawozów mineralnych, łącznie azotowych, fosforowych i potasowych (w przeliczeniu na czysty składnik NPK) wyniosło 112,8 tys. ton. Zużyto o 3,5 tys. ton, tj. o 3,2% więcej niż w analogicznym okresie 2009/2010 r. (w Polsce więcej o 10,1%).

Działania związane z realizacją programów rolno-środowiskowych wpływały na stosowanie nawożenia mineralnego w produkcji rolniczej. Dodatkowym czynnikiem wymuszającym na rolnikach racjonalne stosowanie nawozów mineralnych był ich koszt.

Wykres 2. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych

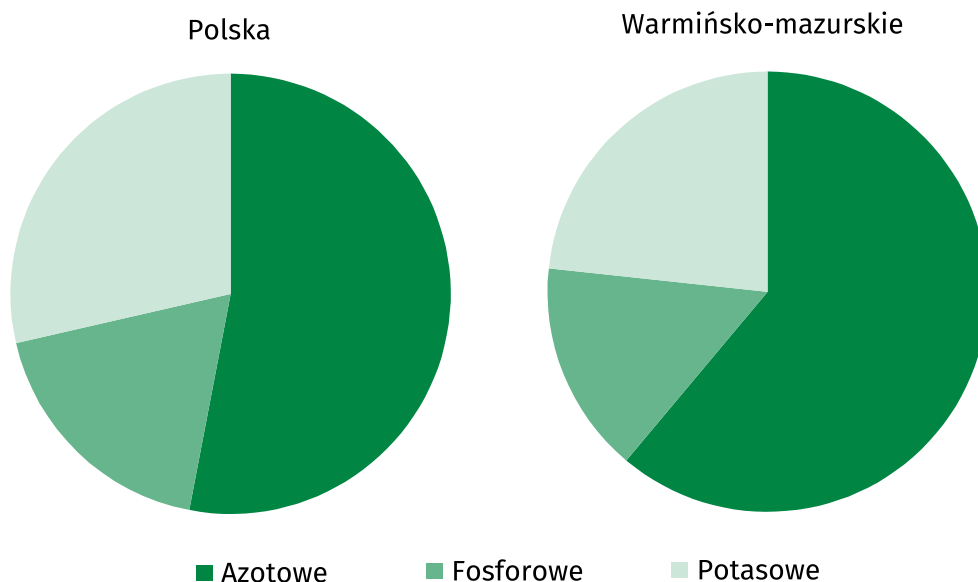

Odnotowano wysoki wzrost nawożenia wapniowego w porównaniu z wynikami uzyskanymi 10 lat wcześniej

W badanym okresie 2019/2020 r. na 1 ha użytków rolnych ogółem zużyto przeciętnie, w przeliczeniu na czysty składnik 105,1 kg NPK (w Polsce 130,5 kg NPK). W porównaniu z 2010 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 4,0 kg NPK, tj. o 3,7% (w Polsce wzrost o 9,5%). Zmniejszyło się o 20,4% zużycie fosforu (P₂O₅) i o 4,9% azotu (N). Natomiast zwiększyło się o 16,1% zużycie potasu (K₂O), wspomagającego m. in. prawidłową gospodarkę wodną roślin.

W województwie, podobnie jak w kraju, dominowało zużycie nawozów azotowych. Drugie pod względem zastosowanej ilości były nawozy potasowe, a najmniej zużyto fosforowych.

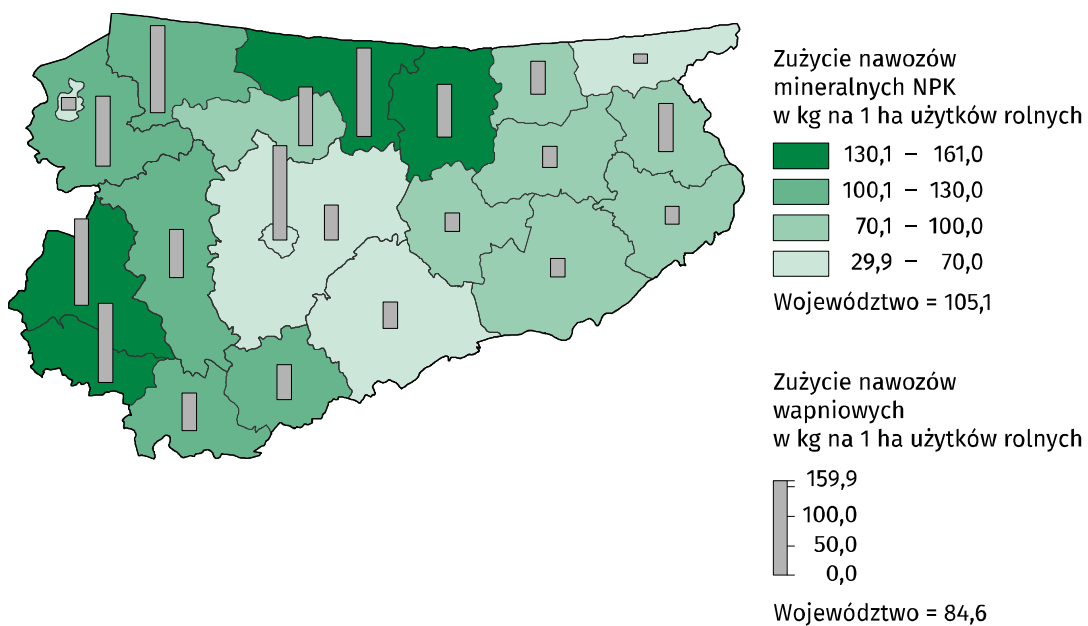
Wykres 3. Struktura zużycia nawozów mineralnych w roku gospodarczym 2019/2020

W strukturze zużycia nawozów mineralnych przeważały nawozy azotowe

W roku gospodarczym 2019/2020 najwięcej nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto w powiecie nowomiejskim (161,0 kg) i bartoszyckim (152,5 kg). Natomiast najmniej zużyto w Olsztynie (29,9 kg) i w powiecie gołdapskim (37,3 kg).

Mapa 3. Zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w roku gospodarczym 2019/2020

Najwięcej nawozów mineralnych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zastosowano w gospodarstwach, których użytkownicy mieli siedzibę w powiecie nowomiejskim (161,0 kg), a wapniowych – w tych, które swą siedzibę mieli w Olsztynie (159,9 kg)

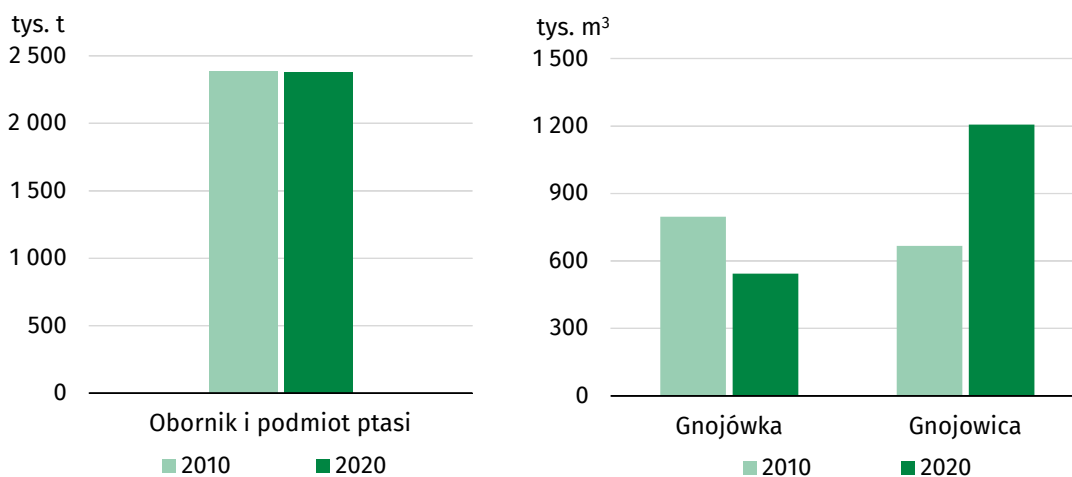
Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik wzrosło, podobnie jak w całej Polsce, ponad dwukrotnie: z 42,0 tys. ton w roku gospodarczym 2009/2010 do 90,8 tys. ton w okresie 2019/2020. Na wzrost zużycia tych nawozów wpłynął m.in. wprowadzony w 2019 r. „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” i związane z tym programem dofinansowanie na realizację przedsięwzięć skutkujących poprawą jakości środowiska.

W roku gospodarczym 2019/2020 na 1 ha użytków rolnych ogółem zużyto przeciętnie, w przeliczeniu na czysty składnik, 84,6 kg tlenku wapnia (w Polsce 89,6 kg CaO). W porównaniu z 2010 r. wskaźnik ten zwiększył się o 101,4% (w Polsce o 125,1%). Pomimo wzrostu nawożenia wapniowego było ono oceniane nadal jako niewystarczające z uwagi na utrzymujący się od wielu lat w gospodarstwach znaczny udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych wymagających wapnowania lub na których wapnowanie jest wskazane. Oczekuje się, że wzrost odczynu gleb pozwoli w przyszłości na zmniejszenie zużycia nawozów mineralnych.

W roku gospodarczym 2019/2020 najwięcej nawozów wapniowych w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto w gospodarstwach, w których użytkownicy mieli siedzibę w Olsztynie (159,9 kg) i w powiecie braniewskim (157,8 kg). Natomiast najmniej zużyto w powiecie gołdapskim (15,4 kg) i w gospodarstwach, w których użytkownicy mieli siedzibę w Elblągu (20,9 kg).

Wyniki PSR 2020 wykazały, że oprócz nawozów mineralnych i wapniowych 19,9 tys. gospodarstw rolnych stosowało nawozy naturalne: obornik, gnojówkę, gnojowicę i pomiot ptasi. W okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. zużyto w gospodarstwach rolnych użytkowników mających siedzibę na terenie województwa warmińsko-mazurskiego 2 379,0 tys. ton obornika oraz pomiotu ptasiego. Było to o 8,6 tys. ton, tj. o 0,4% mniej niż w analogicznym okresie 2009/2010. Zmniejszyło się również zużycie gnojówki z 796,1 tys. m³ do 543,9 tys. m³, tj. o 31,7%. Zmiany w systemie utrzymania zwierząt wpłynęły na większą produkcję gnojowicy, tzn. rozwodnionej mieszaniny odchodów zwierząt. Zużycie gnojowicy do nawożenia upraw wzrosło z 667,1 tys. m³ do 1 206,6 tys. m³, tj. o 80,9%.

Wykres 4. Zużycie nawozów naturalnych

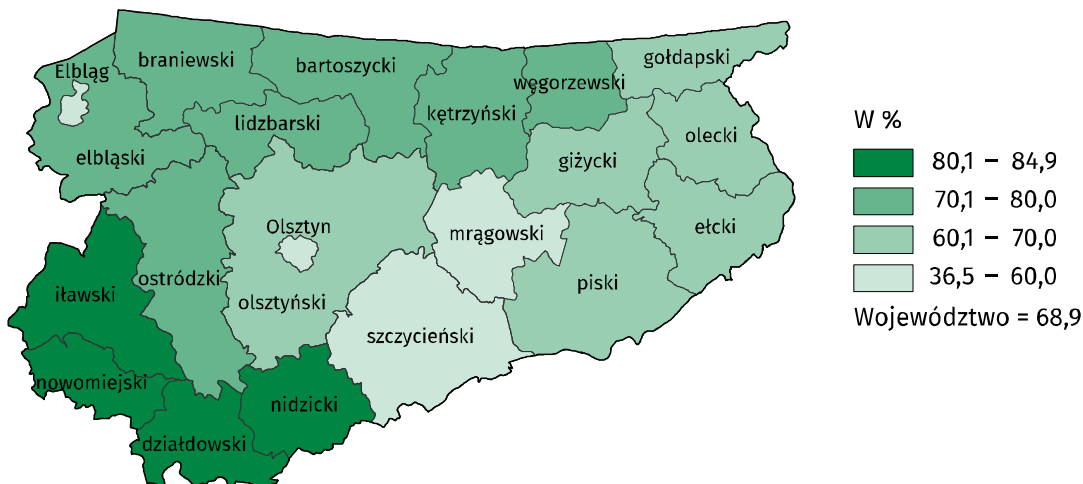
Najwięcej gospodarstw przechowywało nawozy na pryzmach z płytą obornikową (8,0 tys.) lub bez płyty (5,9 tys.). Znacznie mniej gospodarstw przechowywało nawozy w zbiorniku z nieprzepuszczalnym przykryciem (2,6 tys.) i na głębokiej ściółce (1,9 tys.).

Różne były metody aplikacji nawozów naturalnych. Najwięcej gospodarstw stosowało nawozy naturalne metodą rozrzutową z przyoraniem po 4 godzinach, ale do 24 godzin (9,2 tys.) oraz bez przyorania lub przyorane po 24 godzinach (6,7 tys.). Część gospodarstw (5,5 tys.) stosowała także metodą rozrzutową z przyoraniem w ciągu 4 godzin.

4. Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

Według danych PSR 2020 w województwie funkcjonowało 29,0 tys. gospodarstw indywidualnych, w których końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż. Ponad połowę (51,9%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych wynoszącej 15 ha i więcej. W porównaniu ze spisem 2010 liczba gospodarstw indywidualnych prowadzących sprzedaż produktów rolnych zmniejszyła się o 29,3%.

Mapa 4. Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w 2020 r.

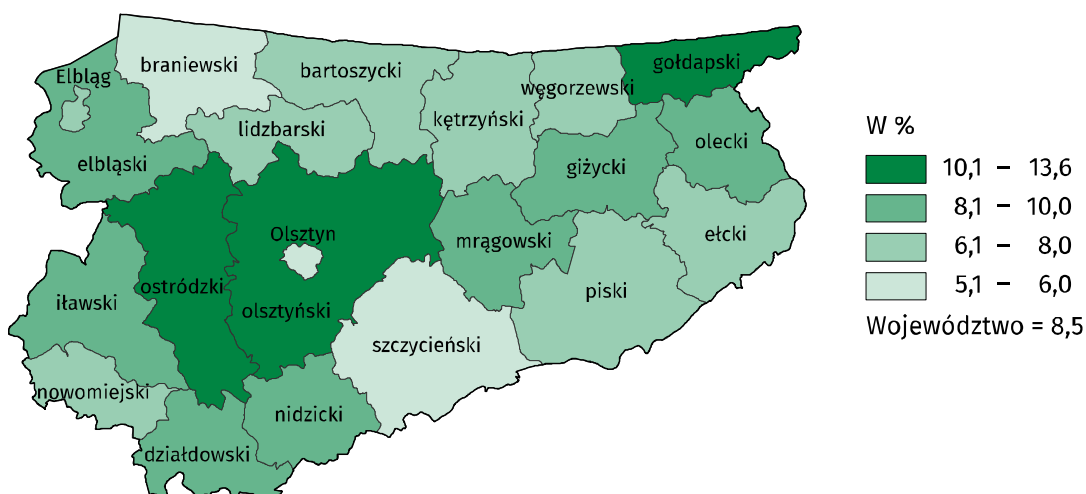

Największym odsetkiem gospodarstw indywidualnych, produkujących na sprzedaż charakteryzował się powiat nowomiejski (84,9%) i nidzicki (82,4%)

Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż w 2020 r. wyniósł 68,9%. Największy był w powiecie nowomiejskim (84,9%) i nidzickim (82,4%), natomiast najmniejszy w Elblągu (36,5%) i Olsztynie (36,7%).

W 2020 r. zanotowano 3,6 tys. gospodarstw indywidualnych, które końcową produkcję rolniczą przeznaczają głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie. Ponad połowę stanowiły gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych 1–5 ha (52,2%). Gospodarstw produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie było 1,8 tys. Liczba gospodarstw produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie zmniejszyła w ciągu ostatnich dziesięciu lat o ponad połowę (o 53,0%), a produkujących wyłącznie na samozaopatrzenie – o około jedną trzecią (o 31,2%).

Mapa 5. Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w 2020 r.

Największym odsetkiem gospodarstw indywidualnych, produkujących na samozaopatrzenie charakteryzował się powiat olsztyński (13,6%) i gołdapski (12,5%)

Odsetek gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie w 2020 r. wyniósł 8,5%. Największy odsetek tych gospodarstw był w powiecie olsztyńskim (13,6%) i gołdapskim (12,5%), natomiast najmniejszy w powiecie szczycieńskim (5,1%) oraz braniewskim i w Olsztynie (po 6,0%).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Olsztynie
Dyrektor Marek Morze
Tel.: 89 524 36 66

Rozpowszechnianie:
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Agnieszka Wobolewicz
Tel.: 89 524 36 16

Współpraca z mediami:

Tel.: 89 524 36 14

e-mail: J.Balcerzak@stat.gov.pl

www.olsztyn.stat.gov.pl

[@Olsztyn_STAT](https://twitter.com/Olsztyn_STAT)

[@UrządStatystycznywOlsztynie](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywOlsztynie)

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. *Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania*](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionych opracowaniach.

[Budynki i budowle gospodarskie](#)

[Gospodarstwo indywidualne](#)

[Gospodarstwo rolne](#)

[Końcowa produkcja rolnicza](#)

[Nawozy mineralne](#)

[Nawozy naturalne](#)

Temat dostępny w bazach danych:

[Bank Danych Lokalnych – Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020](#)